

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭҢСИЭЛИ

2017 сыл
Кулун тутар
14 күнэ
Оптуорунньук
№27 (10579)

12+

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

БЭҔЭНЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын
мунһабыттан
бэлиэтээһиннэр

Баһаарынай чаас бэрэс-тэбиитэлэ иһитиннэрбитинэн, ааспыт нэдиэлэбэ туох да быһылаан буолбатах. Көбөкөн, Салбан, Түбэ ылбыт массыналарын гаражка киллэрэ иликтэр. Дьаһалталар бу боппуруоһу быһаарбатахтарына, республика массыналары ылан атын сиргэ биэриэн сөп.

Улууспут салайааччылары А.П. Атласов, И.И. Сивцева уонна И.Р. Попов бэнидиэнниккэ М.К. Аммосов төрөөбүтэ 120 сылын тэрийэр СР правительствотын комиссиятын мунһабыттан кытта киридилэр.

Роспотребнадзор Нам улууһунаабы салаатын начальнига Е.И. Ильина ОРВИ, грипп ырыы тарҕаныыта арыый үрдээбитинэн, сорох оҕо садтара сабыллыбыттарын, оскуола оҕолорун республиканскай олимпиадата улууска ытылларынан, сорох улуустартан кэлээччилэргэ хааччактааһыннар туттулуохтарын сөбүн, бу ый ортотуттан (15-20 кк.) потребителлэр бырааптарын көмүскээһин декадата ытылларынан, тустаах үлэһиттэр киин библиотекаҕа уонна педколледжка араас тэрээһиннэри тэрийэллэрин, граждандары көрсөр былааннаахтарын туһунан иһитиннэрдэ.

«Намкоммунтеплогэнерго» ААТ ген. директара Н.В. Игнатьев илин энгэрдээби нэһиликтэргэ таас чоҕу таһыы былаана 48% эрэ толоруллубутун, өгөнөн туһанар тэрилтэлэр ситэ төлөспөккөлөр балаһыанньаны уустугурдубуттарын иһитиннэрдэ. Итиэннэ харчы хамсаанын түргэтэтэр дьаһалы ыла охсору туруоруота.

Бэлиэтэнэ И.И. ИВАНОВ

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«ЭҢСИЭЛИ» хаһыакка сибээс отделениеларынан, общественнай сурутааччыларынан 2017 сыл бастакы аҥарыгар суругу ытыллар.

6 ыйга — 600 солк.,
3 ыйга — 300 солк.,
1 ыйга — 100 солк.
Хаһыат индексэ — P0005,
нэдиэлэбэ иккитэ тахсар.

СУРУТУУ -
2017

Спорт — дьулуур,
спорт — тулуур

Ааспыт сылга Нам улууһугар ОДКХ үтүөлээх үлэһитэ, ветеран суопара Сергей Егорович Балаганскай кэриэһигэр «УАЗ-экстрим» диэн «УАЗ» массынанан күрэхтэһии Сиэникэй алаһыгар бастакытын ытыллан дьон-сэргэ сэнээритин ылбыта. Онон бу күрэхтэһиини үгэскэ кубулутан, быйыл эмиэ тэрийээри сүүрүкөтө, бөлөмнөнэ сылдьаллар. Быйылгы күрэхтэһиигэ бөлөмнөнү үлэтэ хайдах бара турарын Нам улууһунаабы «Хаар айан» федерациятын председатели Андрей Собакины кытта кэпсэттим:

— Андрей Иванович, «УАЗ-экстрим» туох сыллаах-соруктаах ытылларый?

— Бастатан туран, чөл олоҕу пропагандалааһын, эр дьон хамсаанын сайыннары, УАЗ массынанан күрэхтэһиини уонна спортивнай-экстремальнай сынныалан көрүнүн киэнник тарҕатыы, уустук усуллубуйа суоптар үөрүйэһин тупсарыы, сатабылын үрдэтти, Саха республикатын УАЗ массына суоптардарын довордоһууларын тэрийии. Маны таһынан, ытыллар күрэхтэһии сүрүн сыала — бири дойдулаахпыт, ОДКХ үтүөлээх үлэһитин, ветеран суоптарын Сергей Егорович Балаганскай аатын үйэтити буолар.

— Күрэхтэһии кимнээх иилээн-сабаллаан ытылларый?

Кэрэ эйгэтигэр

Кулун тутар 7 күнүгэр «Триумф» киингэ, Норуоттар икки ардыларынаабы Саха-корейскай бастакы бэстибээл чэрчитинэн Хомус-баттл ытылына. Өрөспүүбүлүкэбэ киэнник биллэр хомусчуттар ансаамбылларын аныгылы хайысханан куоталаһыларын бастакы тэрээһинэ диэн бэлиэтиир оруннаах.

Үгкүүгэ баттл (маастарыстыбаларын таһымын көрдөрөр куонкурус) үгүстүк ытыллар. Аныгы кэм муодата диэтэхпитинэ даҕаны, сыыспаппыт. Ол курдук, хомус ансаамбылларын ортолоругар бастыгы быһаарар сыаллаах Хомус-баттл ытылына. Ол эрэри, көннөрү куонкурустан уратыта диэн — кыттааччылар уун-утары туран, уочаратынан дьоруурдарын, сатабылларын көрдөрөллөр. Тэрийээччилэринэн «Завод» (Ньургуйаана Яковлева) үгкүү бөлөҕө уонна «Боотур» (Константин Барашков) кэнсиэр агенствота буолаллар. Кыттааччылары аан дойдуга киэнник биллэр хомусчуттар, Хомус түмэлин дириктэрэ Николай Шишигин, Альбина Дегтярева, импровизатор-хомусчуттар Мария Данилова, Николай Жирков сыаналаатылар. Аан дойдутаабы Хомус түмэлин научнай үлэһитэ Туйаара Жиркова санаатын бу курдук

УАЗ-ЭКСТРИМ - ХАМАБАТТАҔА

управлениелара күүс-көмө буолуохтара.

Былырын күрэхтэһиини Сиэникэйгэ онорбуппут, быйыл бастаан эмиэ Сиэникэйгэ онороору гыммыппыт эрэри, элбэх кыттааччы кэлэр буолан, Хамабаттаҕа, киэн-куон ытылтыах алааска, онорорго сүбэлэстибит.

— Быйылгы күрэхтэһии былырын кыттаан туох уратылаах буолуоҕай?

— Былырын ытыллыбыт күрэхтэһии улуус таһынаах этэ. Онон улууспуттан 17 массына, 34 суоптар кытыыны ылбыта. Онтон быйыл күрэхтэһии аһаҕас буолар, онон республикатаабы таһынаах буолаары туран. Билигин тургунан Намтан 20-чэ, Мэҥэ Хаҥаластан, Ус Алдантан 10-ча, Дьокуускайтан, Хаҥаластан 5-ти, Тааттаттан, Чурапчыттан, Аммантан 3-түү массына кытта биллэр.

— Күрэхтэһии сүрүн ирдэбил хайдаҕый? Ханнык түһүмэхтэр баалларый?

— Массыналары мотуордарынан «карбюраторнай» уонна «инжекторнай» диэн араарыт. Массына көлөһөтүн ши-

Ханна буоларый?

— «Нам улууһа» МТ дьаһалтатын былааныгар киэрэн бөлөмнөнү үлэ ытыллар. Тэрийээччилэринэн, сүрүннээн, Намнаабы «Хаар айан» федерацията, Нам улууһун дьаһалтата буолаллар. Күрэхтэһии бириэмэтигэр улуустаабы физическэй культура уонна спорт, культура уонна духуобунас сайдытытын

ХОМУСЧУТТАР БАТТЛАРЫГАР

үлэһиннэ:

— Тэрийээччилэр Хомус-баттл ытыахпыт баҕарабыт диэн биһигини кытта сибээстэспиттэрэ. Тэрээһин аатыгар сөп түбэһэрин курдук, бастынтан бастыг ансаамбыллары кытынарар сорук турара. Уопсай түөрт ансаамбыл кытына. Бастатан туран, ансаамбыл 15 киһиттэн итэҕэс оонньооччулаах буолуо суохтаах диэн ирдэбил турар. Урутаан эттэххэ, өрөспүүбүлүкэбэ оҕолорго икки көрдөрүүлээх (образцовый) — Дьо-

куускай куораттан Оҕо аймыһытын дьыттин иһинэн үлэһитир «Этигэн хомус» (салайааччы А.С.Жиркова), Ус Алдан улууттан «Кэскил» (салайааччы М.М. Соловьева). Итиэннэ икки норуодунай ансаамбыл — Хаҥалас улууһун Төхтүрүттэн «Кэскил» (салайааччы А.Д. Перловская) уонна Нам улууһун Партизаньыттан «Дьүрүл» (салайааччы В.В. Колесов) ансаамбыллара бааллар. Салайааччылары аҕан туран, 124 киһи кытына.

ната, хайаан да, «КАМА» R16 мааркалаах буолуохтаах. Шина эрээһинэтин быһан-отон протекторын диригэтэн оноруу, шипованнай шина көнүллэмэт. Күрэхтэһии 4 түһүмэтинэн барыаҕа, ол курдук «Езда задним и передним ходом», «Ориентирование», «Спринт-экстрим» (карбюратор), «Спринт-экстрим» (инжектор). Маны таһынан «С.Е. Балаганскай бириһигэр супер-экстрим» диэн мунутуур кыайылаабы быһаарар чемпионат буолуоҕа. Бу көрүнүгэ Сергей Егорович чугас дьон, оҕолоро, аймахтара бириис туруоруохтара уонна кыайылаахтар көһө сылдьар кубоҕы ылыахтара.

— «УАЗ-экстрим» күрэхтэһиигэ спонсордарынан кимнээх буоллуларый?

— Сергей Егорович өр кэмгэ үлэлээбит «Намкоммунтеплогэнерго» тэрилтэтэ (ген. дир. Н.В. Игнатьев), оҕолоро, аймахтара, «Нам улууһа» МТ дьаһалтата (баһ. А.П. Атласов), «Колми» ХЭТ (ген. дир. Н.И. Румянцев), «Электра» маҕаһыын (И.Н. Винокуров), Намнаабы «Хаар айан» федерацията сыаналаах бириистэр туруоруохтара.

— Күрэхтэһии улуус кииниттэн, нэһиликтэн тэийиччи буолар эбит, онон нэһилиэнньэ баран көрөрүгэр туох усуллубуйа олохтоһуоҕай?

— Кырдык, улуус кииниттэн арыый да тэийиччи, Хамабатта нэһилиэгин ытылтыах диэн сиригэр буолар. Онон кулун тутар 18 күнүгэр Нам селотуттан, автовокзалтан, дьону таһаҕа автобус сылдьыаҕа, айан төлөбүрө 50 солк. буолуоҕа. Буолар сиригэр хорчуопка тэрийилээбэ, онон күрэхтэһиини сэргэхтик көрөргө усуллубуйа баар буолуо.

— Аһааччыларга, кыттааччыларга баа санааҕай?

— Бири дойдулаахпыт С.Е. Балаганскай бириһигэр иккис төгүлүн ытыллар «УАЗ-экстрим» күрэхтэһиини аһаҕас халлаан аныгар, чэбдик салгына сынныана, доһуйа, улууспуттан кыттар суоптардаҕа баялда кэлин диэн ыгырыам этэ. Күрэхтэһиигэ кыттар суоптардаҕа кыайыны-хотууну баҕарабын.

Кэпсэттэ С. АРГУНОВ,
«Нам улууһа» МТ пресси-кииэ

Ирдэбил быһытынан ансаамбыллар иккили нүөмэри толордулар. Ол курдук, сахалыы традиционнай ньыманан (сыһыа тардан төрүт дорҕоонору таһаарыы) уонна тутта хоһуйуу (импровизация). Тутта хоһуйууга оҕолор ансаамбыллара аныгылы тэтиминэн ыһылаах-хаһылаах оонньоотулар. Оттон «Дьүрүллэр» кырыымпаны туһаныыла, хомус дорҕоонун ордук тупсаран, киэрэтэн биэрдэ. Кыайылааһын Намтан «Дьүрүл» норуодунай ансаамбыла таһыста.

Дьүүллүүр сүбэ толоруу маастарыстыбатын, бири тэнгэ тардыыларын, тизмэлэрин арыыйыларын уонна сыанаҕа тутта-хапта сылдьыларын, таһаарыны-саптаарын барытын сыаналаата.

Биридиэлэн кыттааччылар баттла холонон көрүөхтэрин эмиэ баҕараллар эбит. Ордук ычат өтгө таһаарыны-сабын барытын туппутунан кэлбит этэ. Ол эрэри, эрдэттэн бастакы Хомус-баттла ансаамбыллар эрэ күрэхтэһэллэр диэн биллэриллибит буолан, усуллубуйаттан туораабатыбыт. Инникитин биридиэлэн даҕаны кытынарыахха сөп эбит диэн түмүккэ кэллэбит.

Людмила Попова,
«Саха сирэ» хаһыат,
<http://www.edersaas.ru/>

2017 сыл —
Экология сыла

Айылдабыт кэрэтин хоһуй-дулар ини, хоһуйбатылар ини.

Сахалы тыллаах, бары да араастаан хоһуйан, таптаан, сөвөн-махтайан эрдэпит. Оттон ол кэрэ айылдабытыгар сыһыаммытын киһи биир тылын туох диэн этиэ-тынына, кэпсиз-ипсиз эбитэ буолла. Биир бэйэм хайдах да диэн этэр кыабым суох быһыылаах. Ыллыыр-туойар кэрэ айылдабыт, сезон ахсын уларыйа сылдьан тупсарын бэлиэти көрбөт суох ини. Оттон үүнэн турар оппунт-маспыт тынар салгыммытын ыраастырын туһунан билбэт оҕо да, улахан да киһи суоҕа биллэр. Хаар уулуннар эрэ, бары тыаҕа сылдьабыт. Булчут, мас кэрдээччи өгтө хаар

ЫТЫРЫКТАТА САНЫЫБЫН

да ууллан бүтэрин кэтэспэккэ тахсалара буолуо.

Ким сир асты, ким сынна-на, күүлэйдии, тыа салгынынан тыһына. Дьэ, ол кэнниттэн буоллаҕа, чээлэй күөх тыабыт сирэ-ута атын хартыына, туора көстүү буолара. Тоҕо эрэ, ол кими да долгуппат быһыылаах. Күһүнүм, кыһыным, сааһым аастабына эмиэ тыабыр тахсарым кэлиэ эбээт. Ол бырахпыт салапаан пакеттарбын, бытыылкам эгэлгэлэрин, тимир баанкаларбын төттөрү хомууан аҕалан сыбаалкаҕа быраҕарым тоҕо сатаммыт? Ким да сатыы сылдьыбат эбээт. Сатыы да киһи хомуну-

охтаах буоллаҕа. Кэрдилибит мастар да төбөлөрө хомуллубат буолбуттар.

Сайын ортотугар мастарбыт мутукчалара лабаатын төрдүтэн кытарар, саһарар буолбуттар. Үөн сиирэ дуу, атын туох биричиинэ баара дуу? Ким эмит итиннэ туох эрэ диэн хоруйу, быһаарыны биэриэ эбитэ дуу? Итинник күүскэ эдэркээн мастарбыт эмиэ хагдарыйан барар буоллахтарына, аҕыйах сылынан салгыммытын ыраастыыр тыата суох хаалыһыбыт дуу диэн ытырыктара саныыбын.

Т. НИКОЛЬСКАЯ

Ой дуораана

ДЕПУТАТ «ЭНСИЭЛИНИ» ААҔАР ДУО?

Биһиги улууспут хаһыатын «Энсиэлини», саатар, Намтан төрүттээх Ил Түмэн биир эмэ депутата ааҕара буолуо дуо? Арааһа, «таһара» билэр дииллэрэ дуу? Мин икки боппуруоһу этээри, баҕар, ким эмэ тиэрдэ эбэтэр түбэһэн ааҕахтара диэн эрэл санаалаах суруйан эрэбин. Ил Түмэн улуус баһылыгы быыбарын 3 суол көрүнгүнэн талар туһунан депутат Алексей Еремеев өйдөтө сатыыр. Мин санаабар, улуус баһылыгы уруккут курдук бэйэбит таларбыт ордук. Ол 20-чэ депутат биир хоско олорон улуус баһылыгы анаан, талан кэбиһэрэ астыга суох. Ол сүүрбэччэ депутаттан аһара аймаҕа, доҕоро буолуон сөп. Үрдүкү тойоттор ол сүүрбэччэ депутаткын сүр баттаан, сэмэлээн-айаҕалаан бэйэлэрин кимилэрин аанаттараллара чуолкай.

Дьон-сэргэ быыбарды үөрэннэ, аны бүллүтүөнгө сотор баар буолбута, куоластарын толкуйдаан биэриэхтэрин сөп. Быыбарга, саатар, 95-98% кэллэлэрин хааччыыахха. Быыбарданааччыны ол партияттан, бу партияттан турда диэн агитация дьон быыбарга кэлиитин хааччактыыр.

Баһылыкка кандидаты ахсаанын хааччактаабакка, партиаларынан арааччылаабакка судургутук ытыахха. Дьининэн, үөрөҕө, уопута, сааһынан эдэрэ наада. Партианан араарыны улуус баһылыгы быыбарыгар тохтоҕоохха. Кини үлэһитэ, майгыта-сигилитэ, үөрөҕө, уопута, сиппитэ-хоппута сыаналаныахтаах. Ким да оҕо буоллун, норуотун, сахатын туһугар үлэлиир саха наада.

Оттон иккис этиим манньк:

бу правительство отчуотугар дьон-сэргэ мунаарарын элбэти эттэ. Холобур, инбэлииттэр федеральной льготниктар диэн ааттанан, Саха сириг үлэтин ветерана буолбут дьонтон 40 сыл ыстаас ирдэнэр, ону инбэлиит льготатынан туһанабын диэн, онон таллараллар, РФ льготник льготата арыый үрдүк, ону үлэ ветеранын льготатын биэрбэтэр. Бу атаҕастабыл, СР-тын ветерана буолан баран льгота ылбаппыт, инбэлииткэ Россия көмөлөһөр, үлэ ветераныгар Саха республиката биэрбэт. Тоҕо 40 сыл үлэлэтиилэр оччоҕо, инбэлиит буолбуккар махтал диэтиллэр дуо? Дьэ, дьээбэ сокуоннаах дьоммут.

Ити хаһыакка суруйбуттары кытта холбоһон этэбин, онон депутаттарбыт саатар ааҕан билэн, «Якутэнерго» тойоно Тарасов Нам суолугар мэтириэтэ ыйанан турбута аҕай, хамнаһа ыйга мөлүһөн диэн суруллар. Тэҥнээн көрүн эрэ, тыа сириг дьонун? Нам улууттан төрүттээх Ил Түмэн депутаттара Н.И. Румянцев, А.Р. Винокурова, П.П. Юмшанов, А.И. Еремеев, «Энсиэли» хаһыаты ааҕаргыт буолуо. Быыбардааччыларгытын утары олорон ирэ-хоро кэпсэппит сураххытын дэҥнэтэн истэбит. Быыбарданар саҕана программаларгытын аахпыт дьоммут, норуот умнубат. «Энсиэли» хаһыакка интервью, онтон да атын бэрээдэгинэн бэйэбит үлэбитин билсиппинэрэ этигит. Сорохтор дьүһүнгүтүн да умнубат. Бука, солобут суох буолан, биһиги туспутугар үлэлээн муннана сырыттаахпыт буолуо. Баалаабат инигит!

**Константин ЕРЕМЕЕВ,
I Хомуस्ताах**

Төрөөбүт тыл сүмэтэ

ҕынан эмиэ В.В. Сивцева («Учуталым сырдык аатыгар сүгүрүйэн») ааттанна.

Быйылгы үбүлүйдээх «Чиряев ааҕыларын» дириэктэрибит Н.П. Мурукчаева улахан султаны биэрэн, сатабыллаахтык салайда; дириэктэри научнай үлөҕө солбууааччы Е.В. Ядреева көх-нэм буолла; ыгырыылаах ыалдьыттар, кэмпириэнсийэ кыттылаахтара астынан тарҕастылар.

Сэрэдэ күн биһиэхэ өрөспүүбүлүкэ Дархан этээччигэ В.В. Хорунов-Дьэргэлгэн, Нам улууһунааҕы «Оһуохай» түмсүү салайааччыта Т.И. Евсеева кэлэн, оһуохайы оройуттан туттулар; устудьуоннар, үлэһиттэр сүргэлэрэ көтөбүллэн тарҕастылар.

СЭРГЭХ ТЭРЭЭНИННЭР

«Оскуола иннинээҕи саастаах оҕолору сайыннарар» салаа уһуйааччылар түмсөн, Саха тылын нэдиэлэтин былаанын чопчулаабыппыт (сэбиэдиссэй Н.Ю. Эверстова).

Нэдиэлэбит бастакы күнэ — олунньу 13 күнүн сарсыардата — арыый урагытык саҕаламмыта: саламанан, сахалы эҕэрдэ тыллардаах былакааттарынан симэммит таас уораҕайытыгар сахалы таннан-симэнэн, устудьуоннары, үлэһиттэри боҕурускай оту буруолатан арчылаабыппыт, арыылаах алаадынан күндүлүү тоһуйбуспут, араадыһабытынан алгыстары аахпыппыт. Бу күн Ийэ тылбыт күнүн бэлиэтир өрөспүүбүлүкэтээҕи тэрээһингэ биһиги иккиэн «Ыллык» литературнай куруһуок оҕолорун: Васильева Екатеринаны, Бурнашева Елизаветаны, Иванову Натальяны, Ефремов Александры, Лебедев Семену, Иванов Ренаты илдьэ Дьокуускай куоракка кирибиппит. Арчы дьэтигэр сылдьыбыппыт. Б.Н. Михайлов-Айылдан ытар алгыһыгар сылдьан, олус диэн астыммыппыт. Ол кэнниттэн Опера уонна Балет тыйаатырыгар буолбут үөрүүлээх муннаахха сылдьыбыппыт.

Нэдиэлэ устата араадыһаанан сахалы биэриилэр ытылыннылар. Онно уопсайа 26 киһи, о.и. 16 устудьун уонна икки выпускниктарбыт — А.Г. Дунаев уонна А.М. Татаринов-Удьурбай — кытыннылар. Үлэ биир сонун көрүнгүнэн буолла — биир дойдулаахпыт И.Д. Винокуров-Чабылдан хоһооннорун ааҕы. Иккис курс устудьуоннара Семенов Дмитрий уонна Томская Григорий флешмоб устубуттара. Бу тэрээһингэ Евгений Эверстов (ПО.13), Күннэй Федотова (ИЗО.16У), Ирина Бурцева (ДО.16), Татьяна Антонова (ИЗО.15У), Дмитрий Семенов (ИЗО.15У), Мария Степанова (ИЗО.15У), үлэһиттэртэн Н.П. Мурукчаева (дириэктэр), Н.А. Слепцова, Л.П. Куличкина, П.Д. Байанаева, С.М. Местникова (преподавателлэр) кыттыбыттара. Группаларга Ийэ тыл күнүгэр аналлаах тьютор чаастара ытылыннылар.

Оптуорунньукка саха үөрэ-

ҕын тарҕатааччы, биллиилээх учуонай В.Ф. Афанасьев-Алданский төрөөбүтэ 100 сылыгар; этнопедагогиканы төрүттээбит академик Г. Н. Волков уонна Арасыйыаҕа бастакынан Норуот педагогикатын түмэлин тэрийбит уһулуччулаах педагог К. С. Чиряев 90 сылларыгар аналлаах «Чиряев ааҕылар» V өрөспүүбүлүкэтээҕи научнай-практическай кэмпириэнсийэ ытылынна. Кэтэхтэн кыттааччылары ааҕан туран, барыта 103 дакылаатчыт үлэтэ көрүлүннэ.

Тэрээһин сонунук уонна сэргэхтик ааста. К.С. Чиряев сиэнэ, өрөспүүбүлүкэҕэ биллэр ырыаһыт Кэскил Баишев кэлэн, эрчимнээхтик ыллаан-туойан, саһаран-ингэрэн, кэмпириэнсийэ сахалы тыһынын күүһүрдэн биэрэ, ыччаттар куттарын тутта, саха итэҕэлинэн салайтараан олоорбутугар ынырда.

Бастакы секцияҕа «Төрөөбүт тылы ингэригэ дьэ кэргэн оруола» диэн дакылаатынан Хамаватта саха-французскай лицейин социальнай педагога Л.Д. Ушницкай кыайылаабынан буолла. Иккис секцияҕа «Тургун» оонньуу оҕону сайыннарыыга суолтата» диэн олус интэриэһинэй дакылаатынан I Хомуस्ताах орто оскуолатын учууталлара Т.А. Алексеева, А.Т. Соловьева үлэлэрэ кыайылаабынан ааттанна.

Үгү секцияҕа Намнааҕы 2-с №-дээх оскуола учуутала В.В. Сивцева бастаата («Алын кылаас оҕолоругар «Доҕордоһуу холборун маршрутунан айан» бырайыагы тэрийэн үлэлэти»). Төрдүс секцияҕа кыайылаа-

Чэппиэр күн сахалы таба суруйууга тургутук ытылынна. Барыта 17 киһи кытынна. Тоҕус үлэһиттэн бастыһынан буолдулар: биэлсэр Федорова Лена Семеновна (бастаата). Аҕыс устудьун дьыктаан суруйбуттан кыайылаабынан Мэнэ Хаҥаластан сылдьар Седалищева Сардана Ивановна табыста.

Бээтинсэ күн библиотекардыт Варамыгина И.Е., Винокурова Л.И. бастакы куурустарга «Саха тыла — өркөн өйбүт» интеллектуальнай оонньууну ытытылар. Күрэх түмүгүнэн инники күнгү ПНК-16 группа (тьютор И.А. Кривошапкина), иккис миэстэҕэ ПДО-16У (тьютор М.М. Иванова), үһүс миэстэҕэ ДО-16 группа (тьютор С. В. Павлов) оҕолоро табыстылар.

Субуотаҕа колледж аактабай саалатыгар «Айар кут» бөлөҕү кытта көрсүһүү буолла. Дьокуускайтан 14 ыалдьыт кэллэ, ону кытта улуустааҕы «Отуу уота» түмсүү салайааччыта, бэйэбит выпускникпыт А.Г. Дунаев Дэлгээссийэни олус үчүгэй кэпсээннэри суруйар В.И. Никифоров-Суор Уола уонна В.В. Васильев-салайан илдьэ сырыттылар.

Олунньу 21 күнүгэр Ийэ тыл аан дойдутааҕы күнүгэр аналлаах «Даадар кыымнара» истинэ хаһыата табыста, ытыллыбыт үлэ-хамнас сырдаттылынна, олунньу ый суолтата, бэлиэ күннэрэ, тангхатар, бу ыйга төрөөбүт кэллигэлэрибитин эвэрдэлээһин бэчээттэниилэр.

**Т.В. РУМЯНЦЕВА,
П.Д. БАЙАНАЕВА,
колледж преподавателлэрэ**

БЫЫБАРДАРЫНАН ООҢЬООН БҮТҮӨБҮН!

Улууспут хаһыатыгар депутаттыг Алексей Еремеев ыстатыйатын биһирээн аахтым. Дьон-сэргэ быыбарданан, чахчы, сылайан барда. Атын дойдуларга, холобура, Кытайга өр сылларга биир сайаыааччы олорон дойдутун аан дойдуга аатырдыбыта, аны Казахстан, Татарстан хайдах курдук сайыннылар. Бука, онно сокуоннара биһиэхэ курдук түн-тан уларыйа турбат буолуохтаах.

Биһиэхэ туран, өс хоһоонугар этиллэринии, «На одного работающего семеро с ложкой» диэн курдук. Чиновник ахсаана төһө элбээбитин сэрэйиэххэ эрэ сөп. Онуоха эбии арааһынай көрөр-истэр, контуруоллуур уонна хааччактыыр сулуспаларбыт бу элбэхтэрин, үлэлиэн баҕалаах да дьоммутун тууйан кэбиһэллэр, аны кумааҕыны, докумуону толорууга уһун күн бүтэр.

Оттон ынахпыт, сылгыбыт, табабыт ахсаана аччыы турар. Былыргы саха токур хотуурунан сайыны быһа оттоон билингиттээбэр элбэх сүөһүнү иитэн олорбута. Аатыгар эрэ небинэн уонна гааһынан, алмааһы ахта да барбаппын, баай республика диэн түөспүтүн охсунабыт. Оттон эппит-үүшүт сыаната ыарыы турар уматык сыанатын ханан да толуйбат.

«Тот аччыгы өйдөөбөт», хамнас араастаһыыта аһара улахан, бэчээккэ орто хамнас 40-50 тыһ. дииллэр да, онук хамнаһы ылааччы отой аҕыйах. Ол онугар киһи барыта улахан бырыһыаннаах кредиттэргэ хамначчыт буолла. Ол да иһин буолуо, сыллата былаас отчуоттарыгар киһи сылдьыта аҕыйаар, мин да атаҕым барбат буолла, кэлин быыбардарга да наадыбат буолдум. Кырдык, быыбардарынан оонньоон бүтэр кэм кэллэ быһыылаах, кими да тал балаһыаннабыт кур бэйэтэ кубулуйбат. Отон Алексей Еремеев этэринии, быыбардар дьон сомоҕолооботтор, төттөрүтүн ыһаллар, оонноһор аймахтыылар кытта утары турсар буоллулар.

Манньк тэтиминэн ханнык да уларыйыылары киллэрбэккэ олордохпутуна, аҕыйах сылынан Өктөөппүт эргиллэн да кэлиэх быһыылаах.

ОХОНООҕИЙ

Кэрэ эйгэтигэр

Олунньу 2 күнүгэр Көбөкөн нэһилиэгэр П.П. Ядрихинской аатынан сыннаалаан киингэ «Иис кэрэ эйгэтигэр» диэн олус истин айар киһэ буолан ааста. Бу тэрээһингэ 2015 с. Саха республикатын президенин гранын хаһаайката, олох-дьаһах өгөтүнүн нэһилиэнньэни хааччыыты туйгуна, үлэ бэтэрээнэ, истэһинньэг Чеснокова Маргарита Ивановна уонна киини үөрэнээччилэрэ, ол эбэтэр, Маргарита Ивановнага икки нэдиэлэ устата иискэ үөрэммит биһиги биир дойдулаахтарбыт, далбар хотугуттарбыт кыттыны ыллылар. Үөрэммит кэмнэригэр уопсайа түөртүү таҥаһы тиктибитэр. Бары даҕаны уурбут-туппут курдук, олус кыраһыабай көстүүлээх бэйэлэрэ тикпит дьууппаларын, мааны былааччыларын, ыстааннарын уонна соннорун кэтэн көрдөрдүлэр, дьон дьүүлүгэр таһаардылар.

Талааннаах тарбахтаах истэһинньэг Маргарита Ивановна оскуола коллективын ыгырыгытын ылынан, иис эйгэтигэр, абыланар үөрэттэ. Бэйэтэ кэпсиринэн, дьонун кытта Ляхов арытыгыгар олобурттар эбит. Тагнар тагастарын барытын ийэлэрэ бэйэтэ тигэр эбит, онон истэнэр талаан ийэбиттэн бэрриллибит буолуон сөп диир. Ол гынан баран, онон тохтоон хаал-

ИИС КИСТЭЛЭНЭ

бакка, ол айылҕаттан бэриллибит талааны үөрэнэн сайыннарыаха наада диир. Ону туоһулуур үрдэтинни кууруһугар үөрэммит, 19 сертификатаах. Манньк куурустарга сылдьан араас талааннаах дьону кытта билсэбин, киинилэр үлэлэрин көрөн, элбэххэ үөрэнэбин диир.

Иис кэрэ эйгэтигэр үөрэммит далбар хотугуттартан Петрова Евдокия Семеновнаттан уонна Федотова Ирина Семеновнаттан аҕыйах ыйытыкка хоруйдууларгыгар көрдөстү:

- Урут истэнэр этин дуо? Эбэтэр иискэ олох бастакы

хардыгы дуу? Е.С.: - Мин урут оҕолорбор, сиэннэрбэр кыралаан истэнэр этим, сатаан быспат этим, таҥаһы-сабы ууран кырыйарым. Ол иһин кырыйыыга, таҥаһы быһыыга үөрэнээри, оскуолалар мистэҥ таҕыста диэбиттэригэр, үөрүүнэн сөбүлэһэн үөрөнним.

И.С.: - Иис уһуйааныгар сылдьан, манньк түмүккэ кэллим, истэнэргэ аан бастаан араас туттар тэрил, үчүгэй иннэттэн саҕалаан, өтүүккэ тийэ наада. Тагас тигэргэ сөптөөхтүк өтүүктээгин улахан оруолу ылар эбит.

- Маргарита Ивановна, үөрэнэн баран, туох санааҕа кэллиң? Иис диэн судургу үөрэх эбит дуу? Олус уустук идиэ эбит дуу?

Е.С.: - Иис диэн сүрдээх үлэлээх, киһиттэн тулууру, дьулууру эрайэр бириинчик үлэ.

И.С.: - Маргарита Ивановна ордук маастар быһыытынан уратытын бэлиэтиэхпин баҕарабын. Ол курдук, бастакытынан, ирдэбиллээх учуутал, хаачыстыбаны ирдиир, саҕалаабыты тиһээр тиһээр дэргэ үөрэтэр. Иккиһинэн, сүрдээх үчүгэй иис эйгэтин сатаан тэрийэр, хас биридди киһи майгытын учуоттаан сыһыаннаһар, бэйэтэ - психолог. Үсүһүнэн, айылҕатан бэриллибит талааны дьонго тиһээр, бэйэтин сатабылын бэрсэр доҕурдаах.

- Үөрэммит маастарыстыба атын дьонго сатаан тиһэргэ дуо?

Е.С.: - Үөрэммиттин билгитин атын дьонго тиһэргэ саарбах. Бастаан бэйэм кырыя, тигэ үөрэнэхпин наада.

- Таҥаһы ыллың да, быһанотон барбаккын. Билинги туруғунан, хайдах быһары, тигэри биллэһин. Ыллың да, сөбүлүүр тагаскын тиктиэххин сөп дуо?

Е.С.: - Таҥаһы быһарга, мээрэйи ыларга үөрэннибит. Ол гынан баран, судургу эр таҥаһы тиктиэхпин син. Наһаа элбэх чымпыктаах, араас уустук моһуоннаары тикпөтүм буолду. - Түмүккэр туту этиһэн этэй?

Е.С.: - Маргарита Ивановнага дириг махталбын тиһэрдэбин. Эссө да элбэх далбар хотугуттары үөрэтэн үлэтэ салданнын, тус олофор дьоло - соргуну, баҕа санаалара барыта туоллун. Маргарита Ивановна күүстээх санаалаах, холку майгылаах, олус үлэһит киһи буолан, бэйэтин сатабылын дьонго тиһэр, дириг махталы, ытыктабылы ылыан ылар.

И.С.: - Оскуолабыт профсоюзун председателигэр Колесова Ольга Ивановнага ыгыран аҕалан үөрэтэрибитигэр махталбын тиһэрдэбин. Маргарита Ивановнага, үлэһит киһиэхэ, иис эйгэтигэр киллэрибитигэр, бэйэтин билгиттэн бэрсибитигэр улахан махтал.

«Киһи бэйэтэ тиктэн тагнар дьиз кэргэн үбүн кэмчилиир. Онон, кэрэ агардар иис кэрэ эйгэтигэр үөрэнн, бэйэбит илигит сылааһынан тиктибит тагаскыт туохтааҕар да күндүтүк уонна уратытык көстүөү», - дириг иискэ уһуйбут, иис кистэлэнгэр үөрэппит Маргарита Ивановна Чеснокова. Барыларыгар иискэ үөрэммиттэрин туоһулуур сертификат туттарда уонна «истэһинньэг кыргыттарыгар» бэйэтин сыаналаах бэлэбин, оверлоктуур массынананы, бэлэх уунна.

Ф.Ю. БОЧКАРЕВА, библиотекарь

Сокуону билиэххэ, тутуһуохха уонна туһанаахха

ОҔО СААДЫГАР КИИРИИ БЭРЭЭДЭГЭ

Төрөппүт, бастакынан, оҕо төрөөбүтүн кэннэ 2 ый буолан баран, учуокка туруорар туһунан сайабылыанна суруйар. Нам сэлэһинньэтин олохтоохторо МФЦ-га, тыа сири олохтоохторо олохтоох уһуйаан салайааччытыгар суруйаллар. Бу оҕо саадыгар кириигэ учуокка туруу буолар. Манньк учуокка ылыллыбыт оҕо Е-услуги (edu.e-yakutia.ru:82) порталга электроннай учуокка турар. Ол кэнниттэн учуокка ылыллыбыт оҕо сааһын ситтэһин, учуок бэрээдэгинэн оҕо саадыгар ылыллар.

Оҕо саадыгар кириигэ чэпчэтинэн туһаныы баар. Кимнээх оннук араҕаҕа хапсалларын үөрэх управлениетын сайтыгар (uobgpm.ru) «Административный регламент по предоставлению муниципальной услуги «Прием заявлений, постановка на учет и зачисление детей в образовательные организации, реализующие основную общеобразовательную программу дошкольного образования (детские сады) на территории МО «Намский улус» диэн докумуонна көрүүххүтүн сөп.

Госуслуги сайтыгар регистрациялаах төрөппүт электроннай учуок бэрээдэгин Е-услуги (edu.e-yakutia.ru:82) сайтка кириэн көрүүн сөп. Эбэтэр үөрэх управлениетын оскуола иннинээҕи үөрэхтээгин отделыттан (42-3-64) ыйытан билсиэн сөп.

Төрөппүт оҕотун Е-услуги порталга бэйэтэ регистрациялааҕына, оҕо «Новый» диэн статусу-

стаах буолар. Ол кэннэ оскуола иннинээҕи үөрэхтээгин отделын специалиһыгар этэн (42-3-64) учуокка көһөртөрүүн наада.

«О закреплении территории за муниципальными дошкольными образовательными учреждениями муниципального образования «Намский улус» 16.01.2017 г. 36-р №-дээх дьаһалынан Нам улусун олохтоохторо регистрациялаах

(прописка) аадырыстарыгар сыһыарыллыбыт эрэ оҕо саадтарыгар учуокка туруу баарыгар уочараттыыр бырааптаахтар. Нам сэлэһинньэтин олохтоохторо биир аадырыстан 3 оҕо саадыгар учуокка туруохтарын сөп. Атын улуска, нэһиликкэ регистрациялаах оҕо Нам сэлэһинньэтин оҕо саадтарыгар учуокка турбат. Кылгас кэмнэ регистрациялаах буоллаҕына туруон сөп. Бу дьаһал эмиэ үөрэх управлениетын сайтыгар ыйанан турар уонна МФЦ-га баар.

А.П. МЕСТНИКОВА, оскуола иннинээҕи үөрэхтээгин отделын суруннур специалиһа

ОҔО СААДЫГАР КИИРИИ БЭРЭЭДЭГИН СААҢЫЛЫРГА МАНЬК НОРМАТИВНАЙ-ПРАВОВОЙ АКТАЛАР ТУТУҔУЛЛАЛАР:

- 1. Федеральный закон от 29.12.2012 года №273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации», Приказом МО и науки РФ от 30.08.2013 г.
- 2. №1014 «Порядок организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам - образовательным программам дошкольного образования».
- 3. «Санитарно-эпидемиологические требования к устройству, содержанию и организации режима работы в дошкольных образовательных организациях» (утверждены постановлением Главного государственного санитарного врача РФ от 15 мая 2013 г. №26 (СанПиН 2.4.1.3049-13)).
- 4. Письмо Министерства образования и науки РФ «О рекомендации по порядку комплектования дошкольных образовательных учреждений» от 8 августа 2013 г. №08-1063.
- 5. Российская Федерация үөрэҕиритин уонна наукатын 2014 с. муус устар 8 күнүнээҕи 293 №-дээх бирикээһэ «Об утверждении порядка приема на обучение по образовательным программам дошкольного образования».
- 6. 2013 с. ахсынны 10 күнүнээҕи 5-6 №-дээх улус депутаттарын сэбиэтин быһаарыта «Положение о Порядке приема, комплектования и отчисления детей в образовательных учреждениях, реализующих основную общеобразовательную программу дошкольного образования на территории МО «Намский улус» РС(Я)».
- 7. Улус баһылыгынан 2016 сыл бэс ыйын 6 күнүнээҕи 01-66-П №-дээх биһиргэммит уурааҕа «Административный регламент по предоставлению муниципальной услуги «Прием заявлений, постановка на учет и зачисление детей в образовательные организации, реализующие основную общеобразовательную программу дошкольного образования (детские сады) на территории МО «Намский улус».

УВАЖАЕМЫЕ ВЛАДЕЛЬЦЫ ОГНЕСТРЕЛЬНЫХ ОРУЖИЙ!

В настоящее время в комнате хранения оружия ОМВД России по Намскому району свыше одного года хранится более 100 единиц огнестрельного оружия.

Владельцам оружия, у которых оно было изъято, необходимо помнить, что в случае бездействия (непринятия мер по возврату оружия) возникнут неблагоприятные последствия - меры по принудительному отчуждению изъятого оружия и патронов к нему, вплоть до его уничтожения, сообщает ОМВД России по Намскому району.

Для получения изъятого огнестрельного оружия необходимо: устранить выявленные нарушения правил хранения и после проведения проверки условий обеспечения сохранности оружия, предоставив подтверждающий документ-выписанный акт участковым уполномоченным полиции по месту жительства, получить оружие; в связи с нарушением сроков продления (переоформления) разрешительных документов продлить (переоформить) разрешение (лицензию) на хранение и ношение оружия и, предъявив его, получить оружие;

- в случае аннулирования лицензии на приобрете-

ние оружия и (или) разрешения на хранение оружия гражданин вправе повторно обратиться за их получением по истечении одного года со дня окончания срока наложения административного наказания (кроме случаев, исключаяющих в соответствии с законом об оружии возможность получения таких лицензий и (или) разрешения) и, предъявив его, получить оружие; - в случае смерти собственника гражданского оружия после решения вопроса о наследовании имущества в соответствии с Гражданским кодексом РФ (по истечении 6 месяцев).

Выдача изъятого оружия производится ОМВД России по Намскому району по адресу: с. Намцы, ул. Чернышевского, 36/1. При получении необходимо иметь с собой паспорт, разрешение на оружие, копию протокола изъятия, и, если есть, копию постановления об административном нарушении, а также квитанцию по оплате наложенного административного штрафа.

Согласно приказу МВД России, добровольно сданное, найденное, изъятое оружие и боеприпасы к нему, хранятся в территориальном органе МВД России на районном уровне не более 60 дней со дня изъятия, находки (сдачи), после чего сдаются на склад вооружения на ответственное хранение или утилизацию.

Справки по телефону 8(41162)43-171;41202

УНУРЭХ ТЫТТАР

Күндүтүк саныр бииргэ үөрэммит үлээннээхпитин, Модут нэһилиэгин олохтообун ХАРИТОНОВ МИХАИЛ МИХАЙЛОВИЧЫ күн сири көрбүтүн 55 сылын туолбутунан ис сүрэхпиттэн истинник эвэрдэлибит!

Күндү киһитигэр эдэр сааскыттан М.К. Аммосов аатынан, кэлин «Модут» совхозка тырахтарыһынан, ырынак үйэтин кэмигэр дьону таһар эйгэҕэ өр сылларга бары сатабылгын, добурун, дууһаны ууран үлэлииргин бары сөбөбүт-махтайабыт.

Ырынак бүрүккэбит ыар кэмигэр санааҕын түһэрбэккэ, үлэ суох диэн олонор кэбиспэккэ, нэһилиэгин дьонун араас кыһалдаларын күнүстэри-түүннэри толуйабын.

Олох ыарахаттарыттан саллыбакка, санааҕын түһэрбэккэ, соҕотоон 3 оҕону көрөн-истэн, ийэлэрин суохтаппакка улаатыннарар, хас биридди оҕоҕор истинник сыһыаннаһан олох киэн аартыгар атаарабын.

Бииргэ төрөөбүт бырааккын, убайдаргын көрөн-истэн, араҕаччылаан кэллим. Үөрүүлэрин-хомолтолорун тэнгэ үлэһиннин. Дьизээр бииргэ олонор күннээһинэн көмөлөстүн, ийэлэрин-аҕаларын солбуйан толору дьиз кэргэн олоҕун олортуң, тулхадыйбат дурда-хаха буоллун.

Эн эпизитинэстээх, олоххо көхтөөх позициялаах буолангын, үөрэммит сылларгар оскуола, нэһилиэгин уопастыбаннай олофор куруутун кыттаҕын, мэлдьи үлэ үөһүгэр сылдьаҕын. Биһиги ону үрдүктүк сыаналыбыт, киэн туттабыт.

Ылбаай ырыа аргыстаах, бүһпэт көрдөөх кэпсээннээх киһитин куруук сөҕө-махтайа саныбыт, барыбыт саппаҕыбыт санаатын көтөбүөн.

Үтүө суобастаах сыһыангынан, киһи быһыытынан чийинэй майгыгынан, булгуруйбат модун санаагынан биһиги мунгура суох киэн туттабыт, үтүө холобур оностобут.

Эйиэхэ кытаанах доруубуяны, биһэ-таҕа тирэхтээх, нус-хас уйгулаах олоҕу баҕарабыт! Мэлдьи үөрэ-көтө сырыт, барытыгыгар сүбө-ама, өйөбүл тирэх буола сырыт! Баҕарбыт баҕан, санаабыт санаан куруук туола турдун! Баар буолуннар он тулаҕар мэлдьи оҕолорун, истинник саныр, чугас дьонун, эрэллээх доҕотторун! Модут аҕыс кылаастаах оскуолатын 1979 с. бүтэрибит ыгуустар

Таптыр кэргэммин, ийэбитин, эбэбитин ЭВЕРСТОВА АННА ЯКОВЛЕВНАНЫ өрөгөйдөөх үбүлүөһүнэн эвэрдэлибит!

Бары үчүгэйи, үтүөнү, кэрэни, наар сырдыгы, чэбдик салгыны, бүдүгүрбөт өйү-санааны ис сүрэхтэн баҕарабыт. Биһиги уҕарыйбат төлөнөөх тапталыгыгар, истин сыһыаммытыгар угутанан эссө уһуннук олонорго баҕарабыт! Кэргэниң, оҕолорун, сиэннэриң

ЭВЕРСТОВА (ЛЕВИНА) АННА ЯКОВЛЕВНАНЫ биир кэрэ-бэлиэ күнүнэн ис сүрэхтэн долгуйан туран эвэрдэлибит, ыга кууһабыт, уохтаахтык ууруубут! Өрүү үөрэ-көтө сырыт, оҕолорун үөрт, сиэннэргэр дурда-хаха буол. Биһиги куруук Эн атгыгар баарбыт!

Бары үчүгэйи кытта: Кэбээйттэн, Сангаартан Левиннэр, Дьокуускайтан Николаевтар, Слепцовтар, Улан-Удэртан Гомбоэвтар

Күндү МАТРЕНА ГРИГОРЬЕВНА! Үбүлүөйдээх дьоро күнүгүнэн иттигит-истинник эвэрдэлибит! Биһиги Эйигин өрүү ыраас туттуулаах, сатабыллаах үлэһит, олоххо актыбынай позициялаах киһи, истин дьүөгэ, минньигэс астаах хаһаайка быһыытынан билинэбит!

Барыы ыалласпатын, эрэй энгэрдэспэтин, дьаһах тумунун, алдьархай ааннаабатын! Уһун үйэлэргэ уһуур-тэнийэр дьылҕалан, дьонун-сэргэн тапталларынан кынаттанан өрүү манньк үөрэ-көтө сырыт. Ити-сылаас тыыннаах, иллээх-эйэлээх дьиз кэргэнгэр дьоллоох-соргулаах олоҕу!

Д.Ф. Алексеев аатынан I Хомуस्ताах орто оскуолатын коллектива

КЭРИЭСТЭБИЛ

Күндүттэн күндү оѳом, балтыбыт, эдьийбит, ийэбит, эбэбит Новгородова Дария Васильевна сирдээби олохтон букатыннаахтык барбыта кулун тутар 14 күнүгэр 40 хонугун туолла.

Дария Васильевна Нам оройуонугар кулун тутар 31 күнүгэр 1970 с. бэнис оѳонон Мария, Василий Новгородовтарга күн сирин көрбүтэ. Ылал кыра оѳото буолан убайдыра, эдьийэ көрсөн-харайсан улаатыннарбыттар. Төһө да элбэх убайдар, эдьийдэр көрүүдэригэр-истииллэригэр сырыттар, атаахтыыр диэни билбэккэ бэйэтэ көрүнэн улааппыта. Төрүүдүттэн врожденнай пороктаах этэ да, улаатыр диэри биллэрбэтэ. Сыгыы-хотуу буолан эрдэ хаампыта, тылланыабыттан чуолкайдык сангарбыта. Кыра эрдэбиттэн сыгыы, түргэн-тарҕан буолан, убайдарыттан хаалсыбата, убайдарын табаарыстара олус таптыылара, мэлдьи илдэ сылдыаллара. Биридэ да кыһырыгытын көрдөрбөтө. Уопсай тылы түргэнник булара, элэккэй майгылааҕа, эйэбэс дууһалааҕа. Кимизэх барытыгар көмөлөһө, сүбэли сылдыар сымнаҕас майгылааҕа. Аймахтарыгар, кылааһын оѳолоругар, ордук миэхэ уонна төрөппүт оѳолоругар, саамай өйөбүлбүт, тирэхпит киини этэ. Сөбүлээбэтэбин тутта киһи сирэйигэр кытаанахтык этэрэ, онтун уһундук тутта сылдыбат майгылааҕа. Кыратыгар, детсадка сылдыарыгар, убайдыра ыттары салааскаҕа көлүйөн, дылэлэригэр аҕалалларыттан олус да астынара, үөрэрэ. Намҕа уу үрдүгэр олорубуппун, убайдарын, эдьийин кытта тыһыан хатааһылаан, сөтүөлээн улааппыта. Онон оѳолорун кыра эрдэхтигэр боротоукаҕа илдээн харбытырга, умсарга үөрөспүтэ. Кыра эрдэбинэ тыһыларын нуучча уолун тыһыта таарыйбыт. Оноуоха Даша: «Почему тарануешь? Я папе скажу», — диэбит. Уол соһуйан эрэ хаалбыт. Самоучка, куукулаларын дыбыаанга кэккэлэтэр уонна нууччалык кэпсэтэр этэ. Намҕа олорубуппун буоллар, нуучча оскуолатыгар үөрэниэхтээбэ. Биридэ убайдыра кутуйаҕы кутуругуттан сапка баайан бирибэтирдэ. Онох тула сүүрбэхтээн баран, кутуйаҕа онох кайаҕаһынан куотан хаалбытыттан хомойбута аҕай. Оттуур сирбитигэр барсан баран, тиэрэ түһэн сытан баа оѳолорун иһигэр ытталыыр, ыстаналларыттан үөрэр, астынар аҕай.

санастарынааҕар сир аһа, тэллэй ханна үүһэрин булар уонна Ылан бизэр. Биир ук моонньоѳонноох, биир бизэрэни хомуйар. Отоно, халтаҕаһы, клокваны, делүһүнү тыаттан хомуйар. Тиэргэнигэр сибэкки, оѳуруот аһын арааһын олордор, саас буолла да, оѳуруотугар расада тын олордон бүтэрэриттэн астынар аҕай. Улэлиир музыкальнай оскуолатын маннайгы кылааһын оѳолорун таһыннаран ытталыыр, улэһиттигэр ирдэбиллээҕэ. Вырааһын-ныктарыгар интэриэһинэй бүлүүдэни астаан илдэрэ, күрэхтэһиилэригэр актыыбынайдык кыттар. Оѳолорун кылаастарыгар «Мама, папа и я — спортивная семья» актыыбынайдык кыттааччы. Кыһа сэттис сылын үнүкү куруһуогар сылдыар. Онон таһас-сап кизэргэтигэр, «Полярная звезда» күрэххэ 4 үнүкүнү үнүкүүлүүрүгэр багтаһын, таһаһын улартыты, сирэйин оңоруу, бэйэтэ барсан, төһө да улахан-нык ыалдыбыт буоллун, сылай-абын, барбаппын диэбэт, барсар. Барытыгар дьөбүрдээх, көрдөхө бытаан курдук буолан баран, бүтэрбитэ-оһорбута баар буолар. Сылайан ахан кэлээхтир да, онтун биллэрбэт, хата, киһи дуоһуһу сыйнаамыт курдук үнүкүүттэн астынан ватсапка ыһпытыгарын көрөн дуоһуһа олорооччу.

Баайарын наһаа сөбүлүүрэ. Кыһа кыра эрдэбинэ баайы таһаһынан таһыннара, биллигин убайдарын сиэннэрэ кэтэллэр. Миэхэ сэлээнчик баайбыта. Сиэннэригэр, кийииттигэр бэргэһэ, шарфик, үтүлүк бэлэхтээлээтэ. Саҕалаан эрэггэ дылы буолар да, бүтэрбитэ эрэ баар буолар. Масына ытыһынан наһаа баҕарара. Аҕыйахта үөрэнээт массына ытан көрбөккө да, баран экзаменин «4», «5» сыанаҕа туттаран права ылбыта. Убайдыра сөбүү бөвөлөр. Таксилаабыта. Дьоннор сөбүлүүллэр аҕай этэ. Бэйэтэ да сөбүлээбитэ уонна саас таксильман диэн баҕалааҕа. Мин ханна эмит бараары тыһаһына баттахпын, таһаһыны-саһын киһи сүбэлиир, таһыннаран, көрөр-истэр. Онтон мин астынабын арай. Аны биллигин миһигин көрөр-истэр, бүөбөйдиир киһим суох.

Оѳом нус-кас олохтоѳо, бэйэтэ-бэйэтин көрүнэн олорбута буоллар, 50 сааһыгар диэри олоруо этэ дии саныбын. Аһыгы үйэбэ кредит, ватсап киһи доруобуйатын олус да айгыратар эбит дии саныбын. Оѳом оѳо эрдэбинэ наһаа ыалдыбыт этэ. Олоххо дьулурууран, эйэбэһинэн, барыбытын харыстырынан улахан-нык ыалдыбын биллэрбэккэ, барыбытыгар холобур буолан, барыбыт туспутугар олоро сатаата. Саатар кулун тутар 31-гэр 47 сааһыгар тиийдэр диэн баҕалаадым, биир ый тиийээхтээбэтэ. Оѳом улахан убайа Федя курдук амарах, эйэбэс, ыраас дууһалаах, үөрүннээн ийэ, эбэ, балыс этэ. Оѳолорун үөрэхтээн, улэһит дьон оңортоон, сиэннэрин көрөн дьоллоохтун диэрэ. Төһө да күнтэн күн аастар, биһиги сүрэхпитигэр баар баас, санаа-оноо уостан испэт.

Эн ситэри олорботох олохун, айбатах үлэбин уолаттарын, кыһыһын салгыахтара. Эйигин, күндү киһибитин, куруутун саныы, суохтуу, ахта, сылаас тапталыһынан утуттаан барбыккын, биһиги орботуугар баарын курдук өрүү саныахтыр.

Тапталлаах оѳобун күн сириттэн сүтэрбит ыарахан кэмнэрибитигэр көмө-тирэх, сүбэ-ама буолбут аймахтарыгыгар, биригэ үлэлээбит музыкальнай оскуола коллективыгар, дьүөгэлэригэр, Нам начальнай оскуолатын коллективыгар, кыһыһын кылааһын төрөппүттэригэр, ийэтин дьүөгэлэригэр улахан махталытын биллэрэбит. Бары этэннэ буоларгытыгар баҕарабыт.

Ийэтэ, кыһа, уолаттара, кийиттэрэ, сиэннэрэ, убайдыра, санаастара, эдьийэ, күтүөтэ, кэргэнэ

БИЛЛЭРИИЛЭР

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУХУН ОЛОХТООХТОРО!

«Төрүт уу» тэрилтэ «Олонхо» атыы дьэитигэр, үлэ күнүгэр 9.00 чаастан 19.00 чааска диэри, баскыһыаннаҕа 10.00 чаастан 18.00 чааска диэри үлэлиир.

Дьэбэ тиэрдэн биэрии диспетчерэ 10.00 чаастан 18.30 чааска диэри үлэлиир.

Билсэр телефоннар: 8-924-873-73-11, 8-914-300-11-70. Баскыһыаннаҕа дьэбэ тиэрдии оңоһуллубат.

Аппааныга Л. Левин уул. 3 №-гэр атыыланар (урукку кулууп кинобудката). Үлэ күнүгэр 9.00 чаастан 18.00 чааска диэри. Баскыһыаннаҕа үлэлээбэт.

Продается земельный участок в с. Намцы (15 сот.) по ул. Жиркова, 17 (свет, газ рядом). Участок ровный, сухой. Цена — 400 т.р.

Тел. 89644239716

Продаю частный дом в с. Модутцы 97м2 с надворными постройками: баня, гараж 6х7, хотон, огород.

Тел. 89243660681, 89241649096

Теплицы под поликарбонат, цена за комплект — 15500 руб.

Тел. 89243670207

Срочно продаем участок Коччу 2, сухой, собственность, цена — 250 т.р. Возможен торг.

Тел. 89248708417, 89143012135

(можно ватсап)

Грузовые перевозки.

Тел. 89644258617, 89841160270

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ НАМСКОГО УЛУСА!

С марта 2017 года имеется возможность предварительной записи на прием к врачу стоматологу-терапевту через портал, электронную регистратуру или инфомат. К врачу стоматологу-терапевту через предварительную запись будет реализовываться 4 первичных талона, остальные талоны к другим врачам-стоматологам по живой очереди ежедневно. Электронная запись к врачу стоматологу-терапевту будет доступна ежедневно за день до приема с 8 часов утра.

Напоминаем, что кроме того, у Вас имеется возможность предварительной записи на прием к врачам (акушер-гинеколог, хирург, травматолог, эндокринолог, дерматолог, офтальмолог, оториноларинголог, педиатр участковый с. Намцы, терапевт участковый с. Намцы). К данным врачам специалистам Вы можете записаться в любое удобное для Вас время.

Способы предварительной записи:

- 1. через интернет-портал eг14.ru;
2. через инфомат в холле 1 этажа поликлиники;
3. через телефонное приложение «Электронная регистратура» (скачать через PlayMarket);
4. по номеру телефона регистратуры (взрослые 41-308, дети — 41-164).

Краткая инструкция для записи на прием к врачу через портал eг14.ru, через инфомат или через телефонное приложение «Электронная регистратура»

- Выбираем поочередно:
1. выбрать населенный пункт — Намский район;
2. выбрать медицинское учреждение — «Намская ЦРБ»;
3. ввести 16-значный номер медицинского полиса;
4. ввести дату рождения;
5. указать контактный телефон;
6. нажмите — Зайти;
7. выбрать — Отделение Поликлиническое, специальность врача, ФИО врача, дату и время приема;
8. если запись прошла успешно, то Вы получите СМС-ку с кодом подтверждения на № мобильного телефона, который был указан выше. В случае успешного подтверждения электронной записи к врачу можно увидеть Ваш талон на странице, где отделения, внизу в разделе «Мои активные записи». Данный талон можно распечатать или отменить;
9. в назначенный день и время приходите на прием к врачу, амбулаторная карта будет в кабинете.

Table with 3 columns and multiple rows containing various notices and advertisements. Includes names like Борисов Геннадий Олегович, Иванова Любовь, and various services offered.

Кылаабынай редактор э.т. Л.А. НОГОВИЦЫНА
ОТДЕЛЛАР: редакторы солбууааччы — 41332, хаһыаты тангыы — 41332, бухгалтерия — 41141, факс — 41141.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакциятын коллектива. Сибээс, информационай технологиялар уонна маассаай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнаяй судууһа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ПИ №ТУ14-0216.
Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэтигин, дьэбит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа кирибит суруктар төнөрүллүбөттөр. Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биир буолбат. «ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
Редакция, издатель аадырыһа: 678380, СР, Нам улууһа, Нам сэл., Ст. Платонова уул., 1, 2 корп. Типография аадырыһа: 678380, СР, Нам улууһа, Нам сэл., Заложная уул., 4. E-mail: Namsy41141@mail.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС талыһына, таһылыһына уонна бэчээттигэр сыаҕар бэчээттэннэ. Аадырыһа: Нам сэл. Ст. Платонова уул., 1, 2 корп. Формата А3. Кээмэйэ 1 бэчээт. лисс Көһүл сыйанаан атыһылаар Индекс — Р0005. Тираһа — 1418 Бэчээкэ илии баттаньытын графига — 12:00 ч. 13.03.2017 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 13.03.2017 с.